PARLAMENT EUROPEJSKI 2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

20.3.2012 B7-0187/2012

PROJEKT REZOLUCJI

złożonej w odpowiedzi na oświadczenia Rady i Komisji

zgodnie z art. 110 ust. 2 Regulaminu

w sprawie procesu integracji Kosowa z Unią Europejską (2011/2885(RSP))

Ulrike Lunacek
w imieniu Komisji Spraw Zagranicznych

B7-0187/2012

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie procesu integracji Kosowa z Unią Europejską (2011/2885(RSP))

Parlament Europejski,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 października 2011 r. zatytułowany „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania na lata 2011-2012” (COM(2011)0666) oraz towarzyszące mu sprawozdanie o postępach Kosowa za rok 2011 r. (SEC(2011)1207),

– uwzględniając wnioski z posiedzenia Rady ds. Ogólnych z dnia 7 grudnia 2009 r., 14 grudnia 2010 r. i 5 grudnia 2011 r., w których podkreślono i potwierdzono, że bez względu na stanowisko państw członkowskich dotyczące statusu Kosowa, powinno ono odnieść korzyści z przyszłego złagodzenia wymogów wizowych po spełnieniu przez ten kraj wszystkich warunków, przyjmując z zadowoleniem zamiar Komisji, by do końca roku rozpocząć rozmowy w sprawie wiz, oraz zwracając się do Komisji o realizowanie usystematyzowanego podejścia w celu zmniejszenia dystansu między obywatelami Kosowa i UE,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1244/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 539/2001 wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, a w szczególności załącznik I do tego rozporządzenia, w którym dla celów jasności prawnej i bezpieczeństwa prawnego zawarto odniesienie do osób zamieszkujących Kosowo[1],

– uwzględniając wspólne działanie Rady 2008/124/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie EULEX KOSOWO, zmienione wspólnym działaniem Rady 2009/445/WPZiB z dnia 9 czerwca 2009 r. oraz decyzją Rady 2010/322/WPZiB z dnia 8 czerwca 2010 r.,

– uwzględniając wspólne działanie Rady 2008/123/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie mianowania specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej w Kosowie oraz decyzję Rady 2011/478/WPZiB z dnia 28 lipca 2011 r. przedłużającą mandat specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej w Kosowie,

– uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa/wiceprzewodniczącej Komisji na temat sytuacji w Kosowie z dnia 27 lipca 2011 r.,

– uwzględniając komunikaty prasowe Rady Unii Europejskiej w sprawie dialogu prowadzonego z pomocą UE,

– uwzględniając wspólne oświadczenia wydane na posiedzeniach międzyparlamentarnych PE-Kosowo w dniach 28-29 maja 2008 r., 6-7 kwietnia 2009 r., 22-23 czerwca 2010 r.

[1] Dz.U. L 336 z 18.12.2009, s. 1.

oraz 20 maja 2011 r.,

– uwzględniając końcowe sprawozdanie ze specjalistycznej misji obserwacji wyborów Unii Europejskiej w Kosowie z dnia 25 stycznia 2011 r.,

– uwzględniając swoje poprzednie rezolucje,

– uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1244(1999),

– uwzględniając przyjętą w wyniku konsensusu rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 9 września 2010 r. (A/RES/64/298) przedłożoną wspólnie przez Serbię i 27 państw członkowskich UE w sprawie dialogu między Prisztiną a Belgradem, w której stwierdza się, że dialog ten powinien zmierzać „do wspierania współpracy, poczynienia postępów na drodze do Unii Europejskiej, a także polepszenia warunków życia ludzi mieszkających w tym regionie", oraz z zadowoleniem przyjmując chęć UE do ułatwienia tego dialogu,

– uwzględniając końcowe sprawozdanie specjalnego wysłannika ONZ w sprawie przyszłego statusu Kosowa oraz kompleksową propozycję uregulowania statusu Kosowa z dnia 26 marca 2007 r., a w szczególności postanowienia w zakresie praw człowieka i podstawowych wolności społeczności i ich członków, dziedzictwa religijnego i kulturowego oraz decentralizacji,

– uwzględniając opinię doradczą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 lipca 2011 r. na temat zgodności z prawem międzynarodowym jednostronnego ogłoszenia niepodległości przez tymczasową autonomiczną administrację Kosowa,

– uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że na posiedzeniu Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19-20 czerwca 2003 r. złożono wszystkim państwom Bałkanów Zachodnich obietnicę przystąpienia do Unii Europejskiej, a obietnicę tę powtórzono na posiedzeniu wysokiego szczebla dotyczącym Bałkanów Zachodnich, które odbyło się w Sarajewie w dniu 2 czerwca 2010 r.,

B. mając na uwadze, że Unia Europejska niezmiennie występowała w obronie trwałości wieloetnicznych i wielowyznaniowych państw na Bałkanach Zachodnich, w oparciu o wartości demokracji, tolerancji i wielokulturowości;

C. mając na uwadze, że współpraca regionalna i stosunki dobrosąsiedzkie mają zasadnicze znaczenie dla procesu integracji europejskiej oraz dla zagwarantowania bezpieczeństwa i stabilizacji w regionie;

D. mając na uwadze, że plan Ahtisaariego nadal stanowi odpowiednie ramy rozwiązania konfliktu dotyczącego północnej części Kosowa oraz zachowania integralności terytorialnej i politycznej tego kraju;

E. mając na uwadze, że stale niezadowalająca sytuacja w zakresie praworządności opóźnia osiągnięcie stanu dojrzałej demokracji i szkodzi gospodarce, co osłabia rozwój

długoterminowy;

F. mając na uwadze, że do priorytetowych zadań misji EULEX należą: walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz badanie i ściganie zbrodni wojennych;

1. stwierdza, że ogłoszenie przez Kosowo niepodległości zostało uznane przez 85 państw, w tym przez 22 państwa członkowskie UE; z zadowoleniem przyjąłby wiadomość o uznaniu niepodległości Kosowa przez pozostałe pięć państw członkowskich UE; równie gorąco widziałby ich aktywniejsze zaangażowanie w mediacje między Serbią a Kosowem; przypomina, jak ważne jest dla UE zaangażowanie się w działania na rzecz Kosowa, i uważa, że zaangażowanie to ma kluczowe znaczenie dla utrzymania stabilizacji i bezpieczeństwa w bezpośrednim sąsiedztwie UE;

2. podkreśla znaczenie perspektyw Kosowa na integrację z UE, zgodnych z europejskimi perspektywami całego regionu Bałkanów Zachodnich, gdyż stanowią one wielką zachętę do przeprowadzenia niezbędnych reform; podkreśla, że strategia UE zmierzająca do nadania tej perspektywie realnych kształtów w oczach obywateli Kosowa dotychczas nie powiodła się i przyniosła niewielkie wyniki; pozytywnie ocenia fakt mianowania specjalnego przedstawiciela UE pełniącego jednocześnie rolę szefa biura UE;

3. podkreśla potrzebę lepszej współpracy między misjami UE a innymi misjami międzynarodowymi obecnymi w Kosowie, aby uniknąć nakładania się działań i zapewnić wydajne gospodarowanie zasobami;

4. przypomina swoją opinię wyrażoną w rezolucji z 29 marca 2007 r., 5 lutego 2009 r. i 8 lipca 2010 r., która wyklucza możliwość podziału Kosowa;

5. wyraża zaniepokojenie z powodu poważnych nieprawidłowości, które wystąpiły podczas wyborów parlamentarnych w 2010 r.; wzywa do odpowiedniego dochodzenia w sprawie nieprawidłowości wyborczych, w tym do ujawnienia osób ponoszących odpowiedzialność polityczną za te nieprawidłowości, oraz do niezwłocznego i należytego ukarania wszystkich sprawców oszustw wyborczych, w tym urzędników lokalnych komisji wyborczych, tak aby położyć kres bezkarności podważającej zaufanie obywateli do instytucji państwowych i ich legitymizacji; apeluje, aby w pierwszej kolejności rozstrzygnąć sprawy dotyczące wyborów, i wzywa instytucje Kosowa (prokuraturę krajową, sąd najwyższy i radę sądownictwa Kosowa), aby w tym celu usprawniły koordynację swoich prac; podkreśla, że należycie działające ramy prawa wyborczego mają zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania instytucji demokratycznych;

6. wzywa wszystkie strony, zarówno rządowe, jak i opozycyjne, do niezwłocznej realizacji reform konstytucyjnych i nowelizacji ordynacji wyborczej, które obiecały obywatelom po wyborach, w celu zwiększenia przejrzystości systemu wyborczego i ujednolicenia go z normami międzynarodowymi, w szczególności z normami Rady Europy;

7. stwierdza, że instytucje w Kosowie z powodzeniem poradziły sobie z kryzysem prezydenckim na początku 2011 r.; wyraża uznanie dla Kosowa w związku z tym, że po raz pierwszy urząd głowy państwa sprawuje w tym kraju kobieta, a także stwierdza, że prezydent A. Jahjaga jest najmłodsza wśród głów państwa wybranych w demokratycznych wyborach w Europie;

8. ubolewa nad tym, że już kilkakrotnie opóźniano rozpoczęcie rozmów dotyczących wiz, i przypomina o swoim poparciu dla wszczęcia tego dialogu; pozytywnie odnosi się do zamiaru dopilnowania przez Komisję, by proces ten rozpoczął się wreszcie pod koniec roku, tj. zgodnie z wcześniejszym zobowiązaniem do realizacji europejskich perspektyw Bałkanów Zachodnich i bez względu na stanowiska państw członkowskich w sprawie statusu Kosowa, w celu przeciwdziałania rosnącej izolacji wśród obywateli Kosowa, która przynosi niekorzystne skutki, zwłaszcza dla grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji i dla młodych ludzi; wyraża zadowolenie, że na posiedzeniu w dniu 5 grudnia 2011 r. Rada poparła ten zamiar, kiedy to potwierdziła, że może dojść do liberalizacji przepisów wizowych dla obywateli Kosowa, jeżeli zostaną spełnione wszystkie warunki; podkreśla, że lepsze kontakty międzyludzkie stanowią ogromną zachętę do demokratyzacji oraz bodziec do dalszych reform w regionie;

9. podkreśla, że powrót uchodźców i wewnętrznych przesiedleńców pozostaje wyzwaniem dla Kosowa; z radością przyjmuje starania władz Kosowa w tym zakresie i zachęca do dalszych działań na szczeblu centralnym i lokalnym w celu zapewnienia społecznej i gospodarczej integracji repatriantów, przy zwróceniu szczególnej uwagi na potrzeby serbskich, romskich, aszkalijskich i egipskich repatriantów;

10. podkreśla konieczność zagwarantowania skutecznej współpracy i koordynacji między wszystkimi odpowiednimi ministerstwami oraz dalszego wsparcia w zakresie szkoleń, budowania potencjału i udzielania pomocy technicznej lokalnym instytucjom i organom koordynacyjnym we współpracy z podmiotami międzynarodowymi; podkreśla znaczenie rozstrzygnięcia kwestii zwrotu mienia repatriantów i przywrócenia praw własności obywatelom Serbii mieszkającym w Kosowie;

11. podkreśla, że konieczne są znaczne postępy w kwestii osiągnięcia porozumienia między Kosowem a państwami ościennymi w sprawie następstwa prawnego i praw własności;

12. podkreśla, jak ważny dla współpracy regionalnej i europejskich perspektyw Kosowa i Serbii jest ich dwustronny dialog prowadzony po osiągnięciu porozumienia pomiędzy Serbią i Kosowem na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ z pomocą UE we wrześniu 2010 r.; z zadowoleniem odnotowuje, że dotychczas odbyło się osiem tur rozmów, które zaowocowały szeregiem wstępnych porozumień, w tym ostatniego, osiągniętego w dniu 2 grudnia 2011 r., które dotyczy zintegrowanego zarządzania przejściami granicznymi na północy Kosowa i polega na wprowadzeniu wspólnego zintegrowanego systemu monitorowania granicy;

13. jest jednak zaniepokojony, że strona serbska nie wdrożyła postanowień wcześniejszych porozumień, tak ważnych dla poprawy codziennego życia obywateli po obu stronach granicy, jak np. dotyczących pieczęci celnych, co doprowadziło do podjęcia przez rząd Kosowa w lipcu 2011 r. decyzji o podjęciu analogicznych działań w stosunku do strony serbskiej; apeluje do rządu Serbii, by okazał wolę osiągnięcia celów dialogu i dojścia do porozumienia, w szczególności poczynienia ustaleń umożliwiających pełny udział Kosowa we współpracy regionalnej, oraz by niezwłocznie i skutecznie wcielał w życie te ustalenia;

14. zwraca uwagę, że od obu stron oczekuje się realizowania pragmatycznego podejścia, które wymaga zaangażowania, wytrwałości i poczucia odpowiedzialności w szukaniu

rozwiązań; ma nadzieję, że uda się wkrótce osiągnąć porozumienie w kwestii wszystkich pozostałych spraw, tak aby utorować drogę do faktycznej stabilizacji regionalnej i stosunków dobrosąsiedzkich oraz by umożliwić Kosowu zawieranie porozumień umownych z UE;

15. podkreśla znaczenie należytego informowania parlamentów i obywateli obu państw o wynikach dialogu, tak aby zagwarantować przejrzystość i prawomocność tego procesu; zwraca uwagę, że UE powinna również odegrać pewną rolę w tych rozmowach, jak również w zbliżeniu obydwu stron i ułatwieniu kontaktów międzyludzkich;

16. apeluje do Rady i Komisji Unii Europejskiej o jak najszybsze wynegocjowanie z Kosowem umowy handlowej, ponieważ ma to kluczowe znaczenie dla rozwoju tego kraju i skutecznej walki z bezrobociem;

17. jest głęboko zaniepokojony niestabilną i napiętą sytuacją na północy Kosowa oraz zdecydowanie potępia niedopuszczalną przemoc wobec KFOR i władz Kosowa w tym regionie, prowadzącą do utraty życia i obrażeń; apeluje o podjęcie działań na rzecz przywrócenia praworządności na tym obszarze dzięki zintensyfikowanej walce z przestępczością zorganizowaną i strukturami przestępczymi, które wykorzystują ten obszar jako bezpieczną strefę znajdującą się poza wszelką kontrolą; domaga się szybkiego i całkowitego usunięcia blokad drogowych i zapewnienia swobodnego przepływu osób i towarów, w tym dostępu przedstawicieli społeczności międzynarodowej i kosowskich służb celnych do przejść granicznych; pozytywnie odnosi się do oświadczenia prezydenta Serbii w tej sprawie; wzywa rząd serbski do rozwiązania równoległych struktur działających na terytorium Kosowa;

18. podkreśla, że wdrożenie planu Ahtisaariego na północy dałoby Serbom kosowskim szeroką autonomię, przy jednoczesnym zagwarantowaniu im praw i podstawowych wolności; przypomina, że jedynie porozumienie wynegocjowane w drodze dialogu przyniesie trwałe rozwiązania, i wzywa rząd kosowski do podjęcia wszelkich możliwych kroków w celu opracowania i wdrożenia skutecznej strategii współpracy z obywatelami z północy, która ułatwi osiągnięcie tego porozumienia; apeluje do społeczności międzynarodowej o dalsze wspieranie rządu kosowskiego w poszukiwaniu długotrwałego pokojowego rozwiązania sytuacji na północy kraju;

19. podkreśla, że władze Kosowa muszą przedsięwziąć dalsze kroki, aby dotrzeć do mniejszości serbskiej, zwłaszcza na północy, w celu jej pełnego zintegrowania ze społeczeństwem Kosowa; w tym celu z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie reprezentacji Serbów kosowskich w administracji lokalnej i krajowej, co jest niezbędne do zapewnienia widoczności interesów mniejszości serbskiej i zwiększenia możliwości jej uczestnictwa w procesie podejmowania decyzji, co z kolei przyczyni się do jedności Kosowa;

20. z zadowoleniem przyjmuje większe zaangażowanie społeczności serbskiej z obszaru na południe od rzeki Ibar w sprawy instytucjonalne Kosowa, czego dowodem jest zwiększony udział w wyborach i w spisie ludności; podkreśla w tym zakresie kluczową rolę procesu decentralizacji i wzywa do podejmowania nieustannych wysiłków, aby zapewnić jego powodzenie, a w szczególności zagwarantować dobrą współpracę pomiędzy wszystkimi szczeblami administracji; wzywa do zwiększenia potencjału

i środków budżetowych administracji lokalnej; ma nadzieję, że ten model współpracy może zostać wkrótce rozszerzony na północną część Kosowa, jak to przewiduje plan Ahtisaariego, i wzywa do wdrożenia także w tym regionie skutecznego procesu decentralizacji w celu złagodzenia napięć etnicznych i wsparcia stabilizacji;

21. podkreśla znaczenie misji w zakresie praworządności EULEX będącej namacalnym dowodem zaangażowania całej UE i jej 27 państw członkowskich w poprawę sytuacji w zakresie praworządności w Kosowie i apeluje o podejmowanie inicjatyw Unii Europejskiej w celu zwiększenia skuteczności i akceptacji tej ważnej misji na całym terytorium Kosowa; wzywa władze Kosowa do zacieśnienia współpracy z EULEX i zapewnienia wsparcia dla działań EULEX we wszystkich obszarach objętych mandatem tej misji; odnotowuje działalność EULEX na północy Kosowa i wzywa misję do nasilenia wysiłków, tak aby wypełnić mandat EULEX w tym regionie; zwraca uwagę, że obecnie odbywa się przegląd mandatu misji, zwłaszcza w zakresie planowania, operacji, zarządzania i nadzoru, celem dostosowania go do zmieniającej się sytuacji na miejscu;

22. przyznaje, że poczyniono znaczne postępy w niektórych dziedzinach, takich jak działalność policji i służb celnych, i jest zdania, że należy zintensyfikować główne działania w tym zakresie w celu walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz ścigania zbrodni wojennych, tak by misja przynosiła bardziej wymierne wyniki; w związku z powyższym wyraża zaniepokojenie dużymi zaległościami w rozpatrywaniu spraw sądowych, spowodowanymi wysoką liczbą spraw przekazanych misji EULEX przez tymczasową misję administracyjną Narodów Zjednoczonych w Kosowie; podkreśla odpowiedzialność misji EULEX w odniesieniu do jej uprawnień wykonawczych oraz mandatu dotyczącego monitorowania, wspierania i doradztwa; zachęca w związku z tym EULEX do podjęcia konkretnych działań, aby postępował proces rozpatrywania spraw dotyczących korupcji na wysokim szczeblu; w tym kontekście zwraca uwagę na wyjątkowe znaczenie pracy prokuratorów i sędziów oraz wzywa państwa członkowskie UE do zapewnienia wystarczających zasobów ludzkich przez oddelegowywanie odpowiedniego personelu i – w razie potrzeby – korzystanie z procedur przetargowych w celu zapełnienia wakatów;

23. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich rozwiązań logistycznych, które umożliwią personelowi EULEX wypełnianie mandatu misji również w sytuacjach kryzysowych, takich jak obecna sytuacja na północnych przejściach granicznych w regionie Mitrowicy; zwraca uwagę na znaczenie zapewnienia ciągłości prac misji; wyraża zaniepokojenie z powodu zapowiedzi wycofania przez kilka państw członkowskich UE swoich kontyngentów zintegrowanych jednostek policji (FPU) i wzywa te państwa do przemyślenia decyzji ze względu na stałe potrzeby w terenie;

24. podkreśla potrzebę skutecznego zarządzania wewnętrznego, koordynacji i współpracy w ramach EULEX; podkreśla potrzebę przejrzystości i rozliczalności w pracach misji EULEX, a także wyczulenia na kontekst polityczny podejmowanych działań, aby zwiększyć jej legitymację w oczach obywateli; ponadto podkreśla znaczenie podtrzymania bliskich kontaktów z rządem Kosowa, jego obywatelami i mediami; zachęca misję EULEX do informowania obywateli Kosowa o swoich osiągnięciach, do pracy na rzecz podnoszenia zaufania do misji, a także do tego, by była wyczulona na oczekiwania obywateli;

25. uważa, że misja EULEX powinna pilnie rozwiązać problem pewnych niedostatków strukturalnych, takich jak słaba rozliczalność wewnętrzna i słaby nadzór zewnętrzny;

26. z zadowoleniem przyjmuje przekazanie lokalnej policji odpowiedzialności za ochronę obiektów kulturalnych i miejsc kultu religijnego, co świadczy o działaniu lokalnych władz;

27. zachęca Zgromadzenie Kosowa do odgrywania większej roli w procesie demokratycznym i legislacyjnym w Kosowie; podkreśla potrzebę wzmocnienia funkcji kontrolnej Zgromadzenia w stosunku do działań rządu, w szczególności w zakresie kontroli wydatków budżetowych; jest zaniepokojony kwestią przejrzystości regulaminu Zgromadzenia oraz jego przestrzegania; zwraca uwagę, że w celu skutecznego wypełnienia obowiązków instytucja musi działać według jasno określonego regulaminu i mieć stosowne uprawnienia; z zadowoleniem przyjmuje zaplanowany program twinningowy i domaga się zwiększenia wsparcia na rzecz rozwoju w ramach Zgromadzenia zarówno możliwości operacyjnych, jak i eksperckich;

28. podkreśla istotną rolę, jaką odgrywa Komitet Integracji Europejskiej i ministerstwo integracji europejskiej oraz z zadowoleniem przyjmuje poprawę stosunków między obydwiema instytucjami; wzywa jednak rząd kosowski do dalszego wzmocnienia tych organów i poprawy ich wzajemnej współpracy;

29. z zadowoleniem przyjmuje powołanie specjalnego zespołu dochodzeniowego EULEX, który zajmie się domniemanym nieludzkim traktowaniem osób oraz nielegalnym handlem organami, zgodnie z wezwaniami Rady Europy w rezolucji z dnia 25 stycznia 2011 r.; wzywa do gruntownego śledztwa w sprawie tych wydarzeń; wzywa wszystkie zainteresowane podmioty, w tym władze Kosowa i Albanii, do pełnej współpracy przy prowadzonych dochodzeniach, a także apeluje do wszystkich państw ościennych o pełne wsparcie pracy zespołu zadaniowego;

30. podkreśla potrzebę dalszych wysiłków na rzecz odnalezienia osób zaginionych od czasu konfliktu w latach 1998-1999, jak również tych, które zaginęły później; podkreśla, że podstawowym prawem rodzin jest dostęp do informacji o losie krewnych oraz że jest to bardzo potrzebny warunek wstępny pojednania między społecznościami oraz pokojowej przyszłości regionu; w pełni popiera zatem wysiłki podejmowane przez grupę roboczą ds. osób zaginionych oraz w ramach EULEX na rzecz unowocześnienia medycyny sądowej w Kosowie; wzywa do zwiększenia wysiłków w rozpatrywaniu spraw związanych z wydarzeniami z marca 2004 r., gdyż prowadzenie tych spraw karnych jest w dalszym ciągu blokowane przez brak woli i skuteczności;

31. zwraca uwagę, że powszechna i ciągła korupcja nadal stanowi jedno z głównych wyzwań stojących przed Kosowem, podobnie jak przed całym regionem Bałkanów Zachodnich, co podważa zaufanie obywateli do praworządności i utrudnia dostęp do usług publicznych; z zadowoleniem przyjmuje zapowiedziane usprawnienia ram prawnych i wzywa do ich szybkiego i poprawnego wdrożenia, przy bardziej proaktywnym podejściu do tego wyzwania, w szczególności poprzez zwiększenie możliwości organów ścigania i organów wymiaru sprawiedliwości w tym obszarze, jak również poprzez zapewnienie przejrzystości zamówień publicznych i procedur przetargowych; podkreśla konieczność proaktywnego podejścia i lepszej koordynacji między urzędem antykorupcyjnym, policją

i organami ścigania; podkreśla, że panujące obecnie poczucie bezkarności i brak odpowiednich sankcji w przypadku korupcji stanowią jeden z głównych problemów Kosowa; apeluje zatem do władz Kosowa, by stworzyły katalog spraw dotyczących ścigania przypadków korupcji, również tej na najwyższych szczeblach władzy politycznej i gospodarczej;

32. jest zdania, że kwestia praworządności w Kosowie daje w dalszym ciągu powody do poważnego zaniepokojenia i wymaga pilnej uwagi; zachęca władze do szybkiego podjęcia niezbędnych reform, które przybliżą perspektywę przystąpienia Kosowa do UE i będą ostatecznie korzystne dla obywateli;

33. wyraża głębokie zaniepokojenie rolą, jaką zorganizowane grupy przestępcze z Kosowa odgrywają w ramach różnych działań przestępczych związanych z narkotykami i handlem ludźmi w całym regionie; zauważa, że służby policji i wymiaru sprawiedliwości znajdują się nadal na wczesnym etapie rozwoju, i wzywa władze Kosowa do podjęcia natychmiastowych kroków by poprawić sytuację w tym zakresie; wzywa władze kosowskie również do poprawy jakości i przejrzystości procesu legislacyjnego, aby Kosowo dysponowało skutecznymi ramami prawnymi i aby wzrosło zaufanie do systemu prawnego;

34. podkreśla znaczenie współpracy międzynarodowej dla skutecznej walki z przestępczością zorganizowaną; wyraża ubolewanie, że z powodu braku woli niektórych członków społeczności międzynarodowej do uznania Kosowa jako suwerennego państwa Kosowo nie mogło nawiązać bezpośredniej współpracy z Europolem i Interpolem; żałuje też, że wymiana informacji za pośrednictwem EULEX i UNMIK nie działała dotychczas należycie; wzywa Europol i Interpol do zapewnienia należytej wymiany informacji z Kosowem przy pomocy umów o współpracy albo przez nadanie Kosowu statusu obserwatora; podkreśla znaczenie wymiany informacji między agencją FRONTEX a Kosowem;

35. z zadowoleniem przyjmuje postępy w zakresie reformy wymiaru sprawiedliwości, jednak wzywa do zwiększenia wysiłków, aby zapewnić profesjonalizm sędziów i prokuratorów, a także ich niezależność od jakichkolwiek wpływów politycznych oraz by zlikwidować korupcję w ich szeregach; w tym celu przychylnie odnosi się do aktywnej roli Trybunału Konstytucyjnego w zapewnianiu zgodności procedur parlamentarnych z konstytucją oraz jasności w kwestii immunitetów funkcyjnych; zauważa, że pomimo postępów w niektórych dziedzinach wymiar sprawiedliwości w Kosowie jest w dalszym ciągu słaby i utrzymują się znaczne opóźnienia w rozpatrywaniu spraw; w tym kontekście podkreśla konieczność realizacji reform; podkreśla niezwykłą wagę w pełni sprawnych i skutecznych programów ochrony świadków i relokacji świadków dla prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i wzywa do podjęcia natychmiastowych działań w celu wdrożenia ustawy o ochronie świadków i utworzenia jednostek ds. ochrony świadków w ramach kosowskiej policji i kosowskiego wymiaru sprawiedliwości; ponadto wzywa państwa członkowskie UE oraz inne państwa uczestniczące w EULEX do zobowiązania się do udziału w programach relokacji świadków; ubolewa nad faktem, że sąd w regionie Mitrowicy nadal nie jest w pełni operacyjny, i wzywa władze kosowskie i serbskie, aby rozwiązały tę kwestię w celu poprawy dostępu obywateli z północnej części kraju do wymiaru sprawiedliwości;

36. podkreśla znaczenie profesjonalnej, niezależnej, odpowiedzialnej i dostępnej służby cywilnej dla prawidłowego funkcjonowania instytucji państwowych; w tym celu wzywa do szybkiego przyjęcia planu działania, aby wdrożyć reformy przewidziane w strategii administracji publicznej; podkreśla, że administracja powinna być odzwierciedleniem społeczeństwa Kosowa pod względem płci i struktury etnicznej oraz że decyzja w sprawie jej składu powinna być podjęta na podstawie kwalifikacji zawodowych i być wolna od politycznej ingerencji w proces mianowania na stanowiska;

37. podkreśla, że swobodne, bezstronne, silne i niezależne media, zgodnie z międzynarodowymi normami dla środków przekazu, które gwarantują wolność wypowiedzi i dostęp do informacji, stanowią jeden z fundamentów demokracji; w tym celu wzywa rząd do ustanowienia odpowiednich ram prawnych i zapewnienia ich skutecznego wdrażania, w tym do depenalizacji zniesławienia; z zaniepokojeniem zauważa nieustanną ingerencję polityki w działalność środków przekazu i wzywa władze do podjęcia natychmiastowych kroków w celu ochrony dziennikarzy przed groźbami i innymi naciskami w ich pracy, w tym wybiórczego przyznawania funduszy państwowych na reklamę w celu wspierania niezależnych i pluralistycznych mediów, w ten sposób zapewniając obywatelom Kosowa dostęp do informacji; apeluje o ochronę dziennikarzy oraz o zapewnienie im minimalnych praw i warunków pracy; wzywa do zagwarantowania przejrzystości w zakresie własności mediów oraz do zapewnienia niezależności finansowej i redakcyjnej nadawcy publicznego, m.in. poprzez zapewnienie niezależnym producentom odpowiedniej części – np. 20% – czasu antenowego, również poświęconego bieżącym wydarzeniom;

38. wyraża zaniepokojenie, że dyskryminacja pozostaje poważnym problemem w kraju, i wzywa rząd do wdrożenia szeroko zakrojonej strategii walki z dyskryminacją, zgodnej z międzynarodowymi standardami w zakresie praw człowieka, która zapewni równość wszystkich obywateli bez względu na pochodzenie etniczne, płeć, wiek, wyznanie, orientację seksualną czy niepełnosprawność, i która służy promowaniu tolerancji, szacunku i zrozumienia innych i jest próbą zwiększenia świadomości na szczeblu centralnym i lokalnym w zakresie praw człowieka; podkreśla, że trzeba podejmować dalsze działania w celu skuteczniejszego egzekwowania prawnych i administracyjnych środków zaradczych w przypadku naruszenia praw człowieka; w szczególności zwraca uwagę na sytuację kobiet oraz społeczności romskich, aszkalijskich i egipskich, a także na konieczność zagwarantowania integracji wszystkich uczniów poprzez umożliwienie im nauki w języku ojczystym; biorąc pod uwagę różnorodność etniczną Kosowa, ponagla władze do zapewnienia dostępu do skutecznych, wielojęzycznych usług publicznych zgodnie z normami międzynarodowymi i europejskimi;

39. podkreśla znaczenie rzecznika ochrony praw i swobód obywatelskich i zachęca rząd oraz Zgromadzenie Kosowa do wzmożonych wysiłków na rzecz wdrożenia zaleceń rzecznika; apeluje o większe wsparcie polityczne, administracyjne i finansowe dla tej instytucji, ponieważ powinna ona być jednym z głównych podmiotów stojących na straży praw człowieka; w związku z tym zauważa, że na przeszkodzie do prawidłowego funkcjonowania tej instytucji stoi nadal brak wystarczających zasobów ludzkich i finansowych oraz odpowiedniej siedziby;

40. wzywa rząd Kosowa do dopilnowania, aby postanowienia konstytucyjne mając na celu

zapewnienie poszanowania i ochrony mniejszości zostały zagwarantowane w praktyce;

41. podkreśla, że ramy prawne obowiązujące w Kosowie stanowią podstawę dla instytucjonalizacji równości płci i wdrożenia rezolucji nr 1325 Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa; podkreśla jednak, że normy społeczne, tradycja, złe warunki gospodarcze i słabe instytucje, szczególnie sądownicze, umożliwiają długotrwałe stosowanie wyjątków od obecnego prawodawstwa, czego przykład stanowi ograniczony dostęp kobiet do własności, niepewność w ubieganiu się o prawo do dziedziczenia czy brak możliwości ubiegania się o prawo opieki nad dzieckiem; zauważa, że niedostateczna ochrona kobiet przed przemocą domową, brak dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości w przypadku popełnionych przestępstw, nierówny dostęp dziewcząt do edukacji, nierówność kobiet i mężczyzn pod względem ekonomicznym oraz utrzymująca się niedostateczna reprezentacja kobiet na wszystkich szczeblach polityki również dowodzi braku poszanowania rezolucji nr 1325; wzywa w związku z tym władze Kosowa do podjęcia wszelkich starań na rzecz wdrożenia tej rezolucji;

42. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w zakresie praw kobiet i równości płci, czego przykładem jest wprowadzenie płatnego urlopu macierzyńskiego, który może trwać do 9 miesięcy; jest jednak zaniepokojony wysokim odsetkiem przerywania nauki szkolnej wśród dziewcząt oraz niedostateczną obecnością kobiet na rynku pracy, w tym w kluczowych sektorach życia społecznego; wzywa władze Kosowa do aktywniejszego wspierania udziału kobiet w rynku pracy i umocnienia ich pozycji;

43. przypomina, jak istotną rolę odgrywa w Kosowie edukacja międzykulturowa w celu wsparcia ducha poszanowania, akceptacji i tolerancji między narodami, grupami etnicznymi lub wyznaniowymi, przy zachowaniu tożsamości każdej grupy i uznaniu tożsamości innych grup; ponagla ponadto władze Kosowa do zapewnienia programu nauczania obejmującego historię, kulturę i inne charakterystyczne cechy wszystkich społeczności tradycyjnie zamieszkujących w Kosowie, a przez to do umacniania ducha tolerancji;

44. zachęca rząd i parlament Kosowa do rozwinięcia nowoczesnego systemu oświatowego obejmującego szkoły publiczne i prywatne, z poszanowaniem oddzielenia sfery religijnej od państwa, oraz opartego na różnorodności kulturowej i religijnej oraz na tradycyjnej tolerancji społeczeństwa kosowskiego;

45. wzywa do zintensyfikowania działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i religijnego Kosowa, w szczególności serbskich cerkwi i klasztorów prawosławnych, oraz wszystkich innych zabytków stanowiących uniwersalne i europejskie dziedzictwo kulturowe; w tym celu apeluje o skuteczne wyodrębnienie obszarów szczególnej ochrony poprzez wstrzymanie nielegalnych prac budowlanych wokół oraz na terenie takich miejsc, jak również poprzez zapewnienie ich trwałego włączenia do społeczności lokalnych; zwraca uwagę na potrzebę przyjęcia ustaw o ochronie średniowiecznych serbskich klasztorów prawosławnych uznanych przez UNESCO za światowe dziedzictwo kulturowe, ustawy o centrum historycznym Prizrenu oraz o wsi Wielka Hocza; apeluje o przyjęcie pełnej listy obiektów dziedzictwa kulturowego, które należy objąć ochroną, w celu zagwarantowania pewności prawa i uniknięcia niejasności;

46. wzywa do dalszych wysiłków na rzecz połączenia obecnie podzielonego uniwersytetu

w Prisztinie i wzywa Komisję do przedstawienia propozycji inicjatyw, jakie mogłaby podjąć Unia Europejska w celu połączenia wydziałów w Mitrowicy z wydziałami w Prisztinie;

47. wzywa Radę do natychmiastowego upoważnienia Komisji do rozpoczęcia negocjacji w sprawie umowy ramowej z Kosowem dotyczącej udziału w programach Wspólnoty; odnotowuje zalecenie Komisji dotyczące rozpoczęcia od programów „Kultura" i „Europa dla obywateli", jednak podkreśla znaczenie jak najszybszego rozszerzenia udziału Kosowa na inne programy;

48. ponawia swoje poparcie dla działalności organizacji społeczeństwa obywatelskiego i wzywa rząd i Zgromadzenie do stworzenia struktur i platform dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego; zachęca jednocześnie instytucje opracowujące politykę społeczną i gospodarczą do uwzględniania wkładu, jaki mogłyby w tym zakresie wnieść podmioty społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla znaczenie organizacji pozarządowych w monitorowaniu działań władz, w szczególności w obszarze walki z korupcją i budowy zaufania między poszczególnymi grupami etnicznymi; zachęca przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego do dialogu mającego na celu określenie wspólnych priorytetów i i połączenia sił w działaniach na rzecz wpływania na politykę państwa;

49. uznaje, że o ile swoboda przystępowania do związków zawodowych jest prawnie zagwarantowana, o tyle wciąż istnieje potrzeba poprawy podstawowych praw pracowniczych i praw związkowych; zachęca Kosowo do wspierania dialogu społecznego w ramach procesu podejmowania decyzji, kształtowania polityki i budowania potencjału partnerów społecznych;

50. wyraża zaniepokojenie sytuacją gospodarczą Kosowa; podkreśla znaczenie dyscypliny budżetowej i zrównoważonej polityki makroekonomicznej dla rozwoju kraju oraz zwraca uwagę na konieczność przeprowadzenia procesu prywatyzacji przy zachowaniu pełnej przejrzystości; z zadowoleniem przyjmuje kroki podjęte na rzecz uproszczenia procedur dla firm rozpoczynających działalność w celu zwiększenia wpływów do budżetu i zmniejszenia wysokiego bezrobocia w kraju, w szczególności wśród młodych ludzi; w związku z tym wyraża ubolewanie z powodu opóźnień w przedłużeniu autonomicznych środków handlowych;

51. z zadowoleniem odnosi się do przyjętej strategii rozwoju MŚP na lata 2012-2016 i wzywa agencję wspierania MŚP przy ministerstwie handlu i przemysłu do wdrożenia tej strategii; ponagla tę agencję do zwiększenia wysiłków na rzecz ułatwienia rozwoju MŚP dzięki zapewnieniu dostępu do funduszy, zmniejszeniu obciążenia administracyjnego i sprzyjaniu współpracy między MŚP w Kosowie, w regionie i w UE;

52. wzywa Radę i Komisję do wspierania, w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi w Kosowie, rozwoju nowoczesnego, ekologicznego i zrównoważonego rolnictwa oraz MŚP wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych;

53. przypomina, że konkretną perspektywę zrównoważonego, długotrwałego rozwoju gospodarczego Kosowa można zapewnić jedynie dzięki umowie handlowej między Unią Europejską a Kosowem; z zadowoleniem przyjmuje zaproszenie skierowane przez Radę do Komisji, aby ta przedstawiła propozycję zawarcia umowy o handlu, gdy tylko

osiągnięte zostaną wystarczające postępy, i ponagla Komisję do szybkiego wysłania pierwszej specjalistycznej misji do Kosowa w celu oceny postępów tego kraju w tym aspekcie;

54. z zadowoleniem przyjmuje szereg kroków podjętych w dziedzinie ochrony środowiska; ubolewa, że władze kosowskie nie przeprowadziły odpowiednich badań nad alternatywami dla budowy nowej elektrowni węglowej w celu zastąpienia energii produkowanej przez elektrownie Kosowo A i Kosowo B; bierze pod uwagę fakt, że rosnące zapotrzebowanie na energię w Kosowie w krótkiej perspektywie wiąże się z koniecznością dalszego wykorzystywania węgla jako najważniejszego źródła energii, jednak wzywa do większych inwestycji w alternatywne, czystsze technologie oraz w poprawę wydajności energetycznej sieci elektroenergetycznej zgodnie z celami UE; wzywa do zwiększenia udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł, tak aby jak najszybciej można było zamknąć elektrownie Kosowo A i Kosowo B;

55. biorąc pod uwagę, że solidna infrastruktura stanowi zasadniczy warunek zrównoważonego rozwoju, podkreśla znaczenie poprawy sieci transportowej i połączenia jej z krajami ościennymi w celu ułatwienia przepływu ludzi i towarów; uważa transport publiczny, a w szczególności kolej, za wydajną pod względem kosztów i trwałą alternatywę dla transportu drogowego oraz wzywa rząd i międzynarodowych darczyńców do nadania w swoich planach inwestycyjnych priorytetu rozwojowi oraz modernizacji tego środka transportu;

56. z zadowoleniem przyjmuje zacieśnienie przez Kosowo stosunków z większością sąsiadów i wzywa do pełnego zaangażowania Kosowa we współpracę w regionie; zwraca uwagę, że przewodnictwo Kosowa w związku ze Środkowoeuropejską umową o wolnym handlu (CEFTA) w 2011 r. przebiegło sprawnie; wyraża jednak zaniepokojenie faktem, że napięcia w kontaktach z Serbią negatywnie wpływają na swobodny przepływ osób i towarów oraz na ogólną współpracę w ramach CEFTA;

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi, prezydentowi i parlamentowi Kosowa.